

AL CINCILEA AVIZ PRIVIND REPUBLICA MOLDOVA

REZUMAT

COMITETUL CONSULTATIV PENTRU CONVENȚIA-CADRU DE PROTECȚIA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Adoptat la data de 7 iunie 2023

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ACFC/OP/V(2023)3

Publicat la data de 18 octombrie 2023

Secretariatul Convenției-Cadru pentru Protecția Minorităților Naționale
Consiliul Europei
F-67075 Strasbourg Cedex
Franța

www.coe.int/minorities

CUPRINS

REZUMATUL CONSTATĂRILOR	4
Domeniul de aplicare	4
Colectarea datelor și recensământul populației	4
Cadrul legal, instituțional și de politici pentru combaterea discriminării	4
Cadrul instituțional și de politici pentru protecția minorităților naționale și incluziunea romilor	4
Sprijinul pentru conservarea și dezvoltarea identităților, culturilor și mass-media ale minorităților	5
Respectul reciproc și dialogul intercultural	5
Discriminarea rasială și intoleranța	5
Educația	5
Participarea la luarea deciziilor și în viața socio-economică	5
RECOMANDĂRI	6
Recomandări pentru acțiuni imediate	6
Recomandări suplimentare	6
Monitorizarea acestor recomandări	7
PROCEDURA DE MONITORIZARE	8
Activități ulterioare legate de recomandările celui de-al Patrulea Aviz al Comitetului Consultativ	8
Întocmirea raportului statului pentru ciclul al cincilea	8
Vizita de țară și adoptarea celui de-al Cincilea Aviz	8

REZUMATUL CONSTATĂRILOR

1. Republica Moldova este un stat multiethnic, iar diversitatea etnică face parte din istoria și cultura sa, cu peste 150 de grupuri etnice diferite care locuiesc în țară și trăiesc în armonie și bună înțelegere. Relațiile interetnice din Republica Moldova continuă să fie caracterizate în general drept stabile, armonioase și pașnice.

2. Acestea rămân neschimbate la nivelul populației, în ciuda conflictului de lângă granițele țării în urma agresiunii Federației Ruse împotriva Ucrainei și a aflului de câteva sute de mii de refugiați. Din februarie 2022, peste o sută de mii dintre aceștia au solicitat protecție temporară. Este de lăudat gestionarea cu succes de către Republica Moldova a diversității sale etnice, inclusiv în circumstanțe dificile. Faptul că elevii și studenții ucraineni refugiați și-ar putea continua studiile în școli cu predare în limba rusă fără tensiuni sau dificultăți este un alt exemplu al acestei capacități. Având în vedere situația excepțională din apropierea granițelor sale, este, de asemenea, lăudabil că monitorizarea din ciclul al cincilea a fost posibilă în septembrie 2022 cu o cooperare excelentă cu autoritățile moldovenești pe tot parcursul procesului de monitorizare.

3. Toate acestea demonstrează potențialul societății moldovenești de a dezvolta o identitate civică comună, care este încă în curs de dezvoltare. De aceea, este regretabil că, drept consecință indirectă a agresiunii Federației Ruse împotriva Ucrainei, incidentele și dezbaterile aprinse își găsesc ecou și în Republica Moldova, în primul rând, la nivel politic, dar, din fericire, într-o măsură limitată.

Domeniul de aplicare

4. Autoritățile continuă să adopte o abordare incluzivă și pragmatică în ceea ce privește punerea în practică a domeniului de aplicare a Convenției-cadru. Nu este necesară nicio dovadă a cetățeniei sau certificate de naștere pentru a beneficia de drepturile recunoscute minorităților, ceea ce este binevenit. Organizațiile care reprezintă grupuri religioase ar putea fi invitate să participe la Consiliul Coordonator al Organizațiilor Etno-culturale pentru a avea posibilitatea de a-și exprima preocupările specific comunităților respective.

Colectarea datelor și recensământul populației

5. Ținând cont de diversitatea etnică a populației Republicii Moldova, este binevenită intenția autorităților de a oferi respondenților la recensământul din 2024 posibilitatea de a declara mai multe afilieri etnice și lingvistice, precum și de a recruta persoane aparținând minorităților naționale în calitate de interviuatori. Rezultatele recensământului ar trebui să afișeze date separate despre mai multe afilieri etnice și

lingvistice. Vor trebui continuate bunele practici ale Etno-barometrului și cartografierea populației de romi.

Cadrul legal, instituțional și de politici pentru combaterea discriminării

6. Cadrul legal în domeniul nediscriminării și egalității este unul comprehensiv fiind adoptate modificări ale Codului Penal și ale Codului Contravențional privind discursul de ură și instigarea la discriminare. Perioada de raportare a cunoscut inițiative repetate din partea autorităților, de consolidare a cadrului de politici în acest sens, prin elaborarea unui nou Plan național de acțiuni pentru drepturile omului. Crearea unui post de consilier al prim-ministrului pentru drepturile omului, ocupat de o persoană aparținând unei minorități naționale, a fost o altă bună practică demnă de urmat. Atât Consiliul pentru egalitate, cât și Avocatul Poporului sunt activi în combaterea discriminării, iar recent le-au fost acordate resurse umane suplimentare pentru a-și îndeplini în mod eficient mandatele, în special, în ceea ce privește protecția persoanelor aparținând minorităților naționale și comunităților religioase aflate în cele mai vulnerabile situații. Aceste instituții se confruntă, însă, cu dificultăți în suplینirea posturilor vacante, aparent din cauza salariilor prea mici. Se așteaptă o implementare mai consecventă de către autorități a legislației și a deciziilor Consiliului pentru egalitate în ceea ce privește „limba” ca criteriu protejat împotriva discriminării.

Cadrul instituțional și de politici pentru protecția minorităților naționale și incluziunea romilor

7. Pe parcursul perioadei de monitorizare au avut loc mai multe evoluții politice. A avut loc o redistribuire recentă a rolurilor și competențelor care afectează elaborarea, finanțarea, implementarea și monitorizarea politicilor de incluziune a minorităților naționale și a romilor, în special între Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii și Agenția pentru Relații Interetnice. Este urgentă clarificarea noii structuri pentru reprezentanții minorităților naționale și autoritățile locale. Agenția pentru Relații Interetnice ar trebui să primească suficiente resurse umane și financiare pentru a-și îndeplini în mod eficient mandatul. Institutul Patrimoniului Cultural și Centrul său de Etnologie ar trebui, de asemenea, să primească o finanțare suficientă și durabilă și libertatea academică pentru a-și desfășura activitățile. Deși s-a remarcat în mod pozitiv sprijinul puternic acordat programului de medieri pentru comunitățile rome, inclusiv prin asigurarea finanțării de la stat pentru recrutarea lor, acești medieri tind să aibă prea multe responsabilități care sunt greu de onorat. Ar trebui implementate și alte măsuri prevăzute în „Programul național de susținere a populației de

etnie romă” și planurile de acțiune. Ar trebui luată în considerare introducerea practicii „asistenților școlari romi”, „clinicilor juridice” care să ofere asistență juridică și consiliere gratuită și crearea unui grup de lucru pentru a discuta necesitatea și fezabilitatea de a recunoaște anti-Roma rasismul ca formă specifică de rasism, în cadrul legislației.

Srijinul pentru conservarea și dezvoltarea identităților, culturilor și mass-media ale minorităților

8. Deși srijinul financiar pentru organizațiile etno-culturale și activitățile acestora continuă să fie asigurat de către autorități, în general, o astfel de finanțare rămâne limitată în comparație cu nevoile. Srijinul pentru festivalurile etno-culturale este mult apreciat de reprezentanții minorităților naționale, dar ar trebui promovată în egală măsură și dezvoltarea unor expresii mai contemporane ale culturilor minoritare. Specificul limbii ruse ca „limbă de comunicare interetnică” între minoritățile naționale, numărul tot mai mare de vorbitori de ucraineană și, de asemenea, nevoia de a promova și proteja mai bine limbile vorbite de minoritățile numeric mai mici ar trebui să fie luate în considerare în contextul ratificării preconizate a Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare. Ar trebui promovate și îmbunătățite disponibilitatea presei tipărite în limbile minoritare și un mediu mediatic pluralist.

9. Din păcate, nu s-au înregistrat progrese, în pofida recomandărilor anterioare ale Comitetului Consultativ în acest sens, pentru a avea nume personale complete, inclusiv patronimice, recunoscute oficial și utilizate în documentele de identitate și administrative. Aceasta lacună împiedică persoanele aparținând mai multor minorități naționale din Republica Moldova să li se respecte identitățile etnice, culturale, lingvistice sau religioase.

Respectul reciproc și dialogul intercultural

10. Deși s-au înregistrat progrese considerabile pe parcursul ciclului de monitorizare, în special în domeniul srijinirii învățării limbii române și al acceptării acesteia de către autoritățile și persoanele aparținând minorităților naționale deopotrivă ca limbă de stat, identitatea civică comună rămâne o provocare în Republica Moldova. O promovare mai activă a diversității culturale și lingvistice largi a țării, inclusiv a numeroaselor minorități numeric mai mici, ar putea contribui în mod semnificativ la dezvoltarea unui sentiment de identitate civică comună între toți cetățenii ca elemente integrante ale societății. Acesta este un proces reciproc care nu ar trebui să se limiteze la manifestarea loialității față de stat, ci și la respectarea diversității etnice, a limbilor, culturilor, tradițiilor și convingerilor religioase. S-a observat un element de suspiciune al

neloialității și resentimente față de unele comunități minoritare naționale din partea autorităților, din cauza srijinului electoral slab, care s-a manifestat prin dezavantaje în practicile de lungă durată de reprezentare a minorităților în structurile instituționale și în drepturile minorităților.

Discriminarea rasială și intoleranța

11. Societatea moldovenească rămâne în mare parte tolerantă și sunt raportate puține atacuri rasiste. Cu toate acestea, unele cazuri de profilare etnică rasială la controalele de frontieră, câteva atacuri împotriva romilor, graffiti antisemite și tratamentul diferit al refugiaților romi au fost raportate și trebuie să fie prevenite, condamnate și sancționate mai sistematic. Stigmatul și stereotipurile rămân răspândite în societate și în rândul funcționarilor publici, alimentând atitudini discriminatorii față de romi și alte minorități. Romii continuă să se confrunte cu obstacole majore în ceea ce privește exercitarea drepturilor și accesul lor egal la servicii esențiale, în special în domeniile educației, câmpul muncii și locuinței.

Educația

12. De-a lungul anilor s-au făcut eforturi pentru a îmbunătăți nivelul de cunoaștere a limbii române de către persoanele aparținând minorităților naționale. În general, totuși, barierele lingvistice încă există, în special, pentru generațiile mai în vârstă, împiedicând exercitarea drepturilor și accesarea serviciilor publice. Limbile minoritare sunt, de exemplu, încă prezente predominant în școlile cu predare în limba rusă. Persoanele aparținând minorităților naționale întâmpină, așadar, dificultăți în a dobândi competențe depline în limba română. Pentru a satisface toate nevoile și cererile de învățare a limbii române, ar putea fi luată în considerare o cooperare bilaterală cu România, și, în același timp, stimulentele pentru cadrele didactice din Republica Moldova ar trebui să ajungă la unitățile administrativ-teritoriale și zonele rurale locuite de persoane aparținând minorităților naționale.

Participarea la luarea deciziilor și în viața socio-economică

13. Autoritățile moldovenești demonstrează un angajament continuu față de protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, promovând totodată participarea efectivă a acestora la viața publică. Cu toate acestea, reprezentarea minorităților naționale ar trebui să fie garantată nu numai în sfera culturală, ci și în legislație și în domeniul de politici care îi afectează direct. Revitalizarea economică și modernizarea infrastructurii ar trebui srijinite în continuare, inclusiv prin finanțare din partea Uniunii Europene și prin investiții străine.

RECOMANDĂRI

14. Comitetul Consultativ consideră că prezentele observații finale și recomandări ar putea servi drept bază pentru rezoluția ce urmează a fi adoptată de Comitetul de Miniștri cu privire la implementarea Convenției-cadru de către Republica Moldova.

15. Autoritățile sunt invitate să țină cont de observațiile și recomandările detaliate conținute în prezentul Aviz al Comitetului Consultativ. În special, ar trebui să ia următoarele măsuri pentru a îmbunătăți în continuare implementarea Convenției-cadru:

Recomandări pentru acțiuni imediate

16. Comitetul Consultativ îndeamnă autoritățile să continue, în strânsă consultare cu reprezentanții minorităților naționale și autoritățile locale vizate, eforturile lor de a sprijini și promova o identitate civică comună bazată pe interese comune și să continue să protejeze și să promoveze diversitatea etnică, lingvistică și religioasă ca parte integrantă și valoroasă a societății.

17. Comitetul Consultativ îndeamnă autoritățile să adopte, ca răspuns la solicitarea reprezentanților minorităților naționale, măsuri cuprinzătoare și pe termen lung pentru a spori substanțial disponibilitatea și calitatea predării în și a limbii române în învățământul public, de la învățământul preșcolar până la cel superior, inclusiv prin metodologii de predare bi- și trilingve, pentru persoanele aparținând tuturor minorităților naționale, cu obiective mai largi de a sprijini și promova o identitate civică comună și de a asigura oportunități egale. Aceste măsuri ar trebui să fie completate simultan cu măsuri suplimentare menite să consolideze predarea și utilizarea limbilor minorităților naționale.

18. Comitetul Consultativ îndeamnă autoritățile să reducă în continuare obstacolele în calea accesului egal la educație cu care se confruntă copiii romi, în cooperare cu ministerele competente și autoritățile locale și în strânsă consultare cu reprezentanții minorităților, părinții și administrațiile școlare. Autoritățile ar trebui, de asemenea, să ia în considerare crearea posturilor de „asistenți școlari romi” pentru a-i ajuta pe elevii romi în vederea creșterii performanței școlare și a reducerii abandonului școlar.

Recomandări suplimentare¹

19. Comitetul Consultativ solicită autorităților să se asigure prin acțiuni relevante de informare, în special, în zonele rurale, că legislația antidiscriminare existentă, cadrul instituțional și remediile legale disponibile împotriva discriminării sunt cunoscute pe scară largă în rândul publicului, în special în rândul persoanelor aparținând minorităților naționale și grupurilor religioase care sunt cele mai expuse unei astfel de discriminări.

20. Comitetul Consultativ solicită autorităților de toate nivelurile să asigure finanțarea durabilă și implementarea cuprinzătoare a măsurilor prevăzute în Programul național de susținere a populației de etnie romă pentru perioada 2022-2025 și planurile sale de acțiuni naționale și locale și să se asigure că în aplicarea acestor acțiuni, planurile sunt evaluate în mod regulat, inclusiv din perspectiva de gen, implicând reprezentanții romilor și sunt coordonate eficient în cadrul tuturor ministerelor de resort relevante, instituțiilor publice și autorităților locale.

21. Comitetul Consultativ solicită autorităților să sporească sprijinul financiar disponibil pentru activitățile culturale ale persoanelor aparținând minorităților naționale, să asigure accesul la resursele disponibile pentru toate minoritățile, în special, pentru cele mai mici numeric și să includă expresii mai contemporane ale culturilor minoritare. Reprezentanții minorităților naționale ar trebui să fie implicați strâns în procesele relevante de luare a deciziilor privind alocarea fondurilor.

22. Comitetul Consultativ reiterează apelul său către autorități de a lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele aparținând minorităților naționale pot avea, la cerere, numele lor personale complete, inclusiv patronimicele, utilizate în documentele lor de identitate și administrative în grafie latină. În acest sens, standardele internaționale privind transliterarea și transcrierea numelor, prenumelor și patronimicelor ar trebui respectate pe deplin. Autoritățile ar trebui, de asemenea, să ia în considerare posibilitatea introducerii documentelor de identitate bilingve în limba română și rusă, folosind atât litere latine, cât și chirilice.

¹ Recomandările de mai jos sunt enumerate în ordinea articolelor corespunzătoare din Convenția-cadru.

23. Comitetul Consultativ solicită autorităților să inițieze un dialog strâns cu reprezentanții minorităților, părinții și administrațiile școlare, pentru a spori oportunitățile disponibile de a studia în limbile minoritare, asigurând învățarea de înaltă calitate a diferitor limbi în medii de educație integrate. Autoritățile ar trebui, de asemenea, să-și intensifice eforturile de a dezvolta un curriculum corespunzător sau de a pregăti profesori și asistenți educaționali pentru studiul și în limba romani.

24. Comitetul Consultativ solicită autorităților să se asigure că persoanele aparținând minorităților naționale sunt consultate sistematic și participă efectiv la toate procesele decizionale, nu numai în sfera culturală, ci și în domeniul de politici și în legislație relevantă pentru accesul la drepturile minorităților, inclusiv privind oricare reforme ale administrației publice preconizate.

25. Comitetul consultativ solicită autorităților să acorde o prioritate în continuare revitalizării economice și modernizării infrastructurii zonelor în care locuiesc persoanele aparținând minorităților naționale, în strânsă consultare cu acestea. Autoritățile ar trebui să asigure accesul la locuințe adecvate pentru persoanele aparținând minorității rome, pentru a depăși modelele existente de marginalizare și sărăcie extremă. De asemenea, ar trebui să-și continue eforturile de a atrage finanțare din partea Uniunii Europene, precum și sprijin financiar și investiții străine, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și a infrastructurii în unitățile administrativ-teritoriale, municipiile și satele locuite de minorități naționale, în strânsă consultare cu persoanele aparținând acestora.

Monitorizarea acestor recomandări

26. Comitetul Consultativ încurajează autoritățile, după publicarea acestui Aviz pentru ciclul al cincilea, să organizeze un eveniment unde se va discuta implementarea acestuia. Comitetul consideră un astfel de dialog pentru a revizui observațiile și recomandările formulate în prezentul aviz drept unul benefic. În plus, Comitetul Consultativ este pregătit să sprijine autoritățile în identificarea celor mai eficiente modalități de implementare a recomandărilor cuprinse în prezentul Aviz.

PROCEDURA DE MONITORIZARE

Activități ulterioare legate de recomandările celui de-al Patrulea Aviz al Comitetului Consultativ

27. Al patrulea Aviz a fost tradus în română și rusă, publicat pe site-ul Agenției pentru Relații Interetnice și difuzat către ministerele de resort, autoritățile publice relevante și membrii Consiliului Coordonator al Organizațiilor Etno-culturale ale Minorităților Naționale. Acesta a fost discutat în cadrul unei Conferințe Naționale organizată la 22 decembrie 2016 cu ocazia împlinirii a 15 ani de la adoptarea Legii nr. 382–XV privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și statutul juridic al organizațiilor acestora. Rezoluția CM/ResCMN(2021)16 privind implementarea Convenției-cadru de către Republica Moldova, adoptată de Comitetul de Miniștri la 7 iulie 2021, a fost tradusă în română și rusă și a fost discutată în cadrul mesei rotunde „Toleranța – o parte integrantă a respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”, organizată de Agenția pentru Relații Interetnice la 16 noiembrie 2021, cu ocazia Zilei Internaționale a Toleranței.

Întocmirea raportului statului pentru ciclul al cincilea

28. Raportul statului trebuia predat la 1 februarie 2019, dar a fost primit la 22 mai 2019. Acesta a fost completat cu informații suplimentare primite de la autorități la 22 decembrie 2021. Proiectul celui de al cincilea raport al statului a fost discutat la o masă rotundă organizată la 6 decembrie 2018, la care au participat membri ai grupului de lucru intersectorial și membri ai Consiliului Coordonator al Organizațiilor Etno-culturale. Raportul statului a fost publicat pe site-ul guvernului² pentru consultare publică cu societatea civilă. Unele aspecte ale drepturilor minorităților legate de gen au fost abordate în raportul statului.³

Vizita de țară și adoptarea celui de-al Cincilea Aviz

29. Acest aviz din ciclul al cincilea privind implementarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale (denumită în continuare „Convenția-cadru”) de către Republica Moldova a fost adoptat în conformitate cu articolul 26(1) din Convenția-cadru și cu Regula 25 din Rezoluția (2019)49 a Comitetului de Miniștri. Constatările se bazează pe informațiile conținute în cel de-al cincilea raport al statului și pe informații suplimentare transmise de autorități, alte surse scrise, precum și pe informațiile obținute de Comitetul Consultativ din surse guvernamentale

și neguvernamentale în timpul vizitei efectuate la Chișinău, Briceni, Edineț, Comrat/Komrat/Kompat și Ceadăr-Lunga/Çadır-Lunga/Чадыр-Лунга în perioada 19 – 23 septembrie 2022. Comitetul Consultativ își exprimă recunoștința sa autorităților, pentru cooperarea lor excelentă înainte, în timpul și după vizită, precum și față de alți interlocutori pe care i-a întâlnit în timpul vizitei pentru contribuțiile lor valoroase. Proiectul de aviz, astfel cum a fost aprobat de Comitetul Consultativ la 17 februarie 2023, a fost transmis autorităților moldovenești la 21 februarie 2023 pentru observații, conform Regulamentului 37 din Rezoluția (2019)49. Comitetul Consultativ salută observațiile primite din partea autorităților moldovenești la 2 mai 2023.

* * *

30. O serie de articole din Convenția-Cadru nu sunt incluse în prezentul Aviz. Pe baza informațiilor de care dispune în prezent, Comitetul Consultativ consideră implementarea acestor articole nu dă naștere unor observații specifice. Această declarație nu trebuie înțeleasă ca semnaland că acum au fost luate măsuri adecvate și că eforturile în acest sens pot fi diminuate sau chiar oprite. Mai degrabă, Comitetul Consultativ consideră că obligațiile din Convenția-Cadru necesită un efort susținut din partea autorităților. În plus, o anumită stare de lucruri care poate fi considerată acceptabilă în această etapă poate să nu fie neapărat considerate la fel în ciclurile ulterioare de monitorizare. În cele din urmă, este posibil ca problemele care par a fi la această etapă de îngrijorare relativ minoră, să se dovedească, în timp, a fi fost subestimate.

31. Din motiv că regiunea transnistreană rămâne în afara controlului efectiv al autorităților moldovenești, Comitetul Consultativ nu le poate face recomandări către o implementare mai eficientă a Convenției-Cadru în acea regiune. Se subliniază, totuși, preocuparea sa cu privire la accesul la drepturile cuprinse în Convenția-Cadru al persoanelor aparținând minorităților naționale cu reședința în regiunea transnistreană și va atrage atenția asupra unor probleme speciale în temeiul articolelor relevante. Comitetul Consultativ reiterează apelul adresat tuturor părților implicate de a adopta o abordare constructivă în vederea asigurării accesului la drepturile minorităților ca parte integrantă a drepturilor omului aplicabile universal pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

² Vezi [site-ul guvernului](#)

³ Cel de-al [cincilea raport de țară](#) se referă la legislația privind egalitatea de gen și strategia națională (pag. 26-28), echilibrul de gen (pag. 37), expoziția de costume populare ucrainene pentru femei (pag. 30) și succese ale femeilor rome în mass-media (pag. 41).

Comitetul Consultativ pentru Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale este un organism independent care asistă Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei în evaluarea caracterului adecvat al măsurilor luate de părțile la Convenția-Cadru, pentru implementa principiile stabilite.

Convenția-Cadru pentru protecția minorităților naționale, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 10 noiembrie 1994 și intrată în vigoare la 1 februarie 1998, stabilește principiile care trebuie respectate, precum și obiectivele care trebuie atinse de către state pentru a asigura protecția minorităților naționale. Textul Convenției-Cadru este disponibil în engleză și franceză, precum și în română, armeană, azeră, bulgară, estonă, georgiană, germană, greacă, lituaniană, poloneză, romani, rusă și ucraineană, printre alte limbi.

Prezentul Aviz conține evaluarea Comitetului Consultativ în urma celei de-a cincea vizite în Republica Moldova.

www.coe.int/minorities

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european.

Aceasta include 46 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene.

Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează implementarea Convenției în statele membre.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE